REPUBLIKA SLOVENIJA
VLADA REPUBLIKE SLOVENIJE

Gregorčičeva 20–25, SI-1001 Ljubljana

T: +386 1 478 1000
F: +386 1 478 1607
E: gp.gs@gov.si
http://www.vlada.si/

Številka: 00104-282/2017/6
Datum: 6. 7. 2017

Odgovor na poslansko vprašanje Suzane Lep Šimenko v zvezi s pripravo na obdobje gospodarskega upada oziroma krize

Poslanka Suzana Lep Šimenko je dne 19. maja 2017 na Vlado Republike Slovenije naslovila poslansko vprašanje v zvezi s pripravo na obdobje gospodarskega upada oziroma krize, ki se glasi:

Po navedbah vlade je gospodarska in finančna situacija v Sloveniji zelo dobra, brezposelnost se manjša, prilivi državne blagajne se višajo... Lahko rečemo, da vlada navaja, da smo v obdobju gospodarskega razcveta. Tudi za obdobje prve vlade Janeza Janše v letih 2004 do 2008 se navaja, da je bilo to obdobje gospodarskega razcveta. Po svetovni in finačni gospodarski krizi, ki je nastopila konec leta 2008, zlasti leva politična stran rada trdi, da se v obdobju gospodarskega razcveta ni nič »dajalo na stran« oziroma varčevalo za obdobje gospodarskega upada oziroma krize in je zato bila ta kriza globlja in težja kot pa bi lahko bila. Glede na to, da se po navedbah vlade zopet nahajamo v obdobju gospodarskega razcveta sprašujem ali vlada kaj »da na stran« oziroma varčuje za obdobje gospodarskega upada oziroma za obdobje gospodarske krize, ki običajno sledi obdobju gospodarskega razcveta.

Vlada Republike Slovenije v nadaljevanju podaja odgovor.

V povezavi s poslanskim vprašanjem Suzane Lep Šimenko, v zvezi s pripravo na obdobje gospodarskega upada oziroma krize in posledično hitrostjo in potjo fiskalne konsolidacije, Vlada RS meni, da je glede na razpoložljive makroekonomske indikatorje Slovenija izšla iz krize v začetku leta 2013, vendar posledice krize v javnih financah še vedno ostajajo. Konec leta 2016 še nismo dosegli ravni bruto domačega proizvoda (BDP) izpred krize, saj do te ravni manjka še približno 2,2 odstotne točke. Zaposlenost tudi ni dosegla ravni izpred krize (4 odstotne točke pod tedanjo ravnijo). Prav tako proizvodna vrzel, ki predstavlja razliko med dejanskim in potencialnim BDP ter ugotavlja pozicijo oz. stanje države v gospodarskem ciklu, po oceni ministrstva za finance znaša 0,3 %, kar kaže na to, da smo še v obdobju okrevanja. Tako na podlagi naštetih dejstev težko govorimo o "gospodarskem razcvetu", kot smo mu bili priča v obdobju 2004-2008.

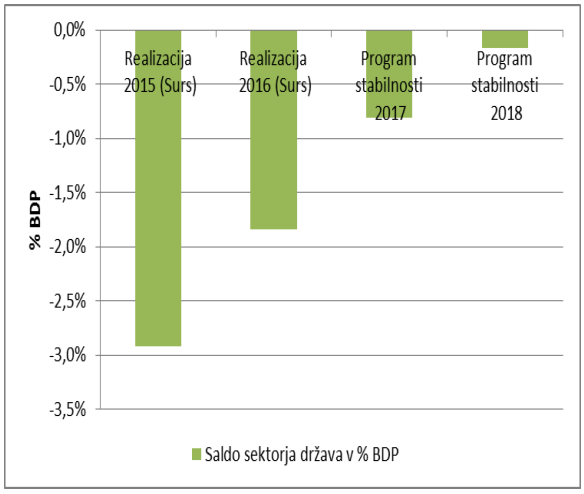
Glede vprašanja, če vlada v trenutnem obdobju gospodarske rasti kaj varčuje, pa je potrebno poudariti, da vlada vodi javnofinančno politiko skladno z Zakonom o fiskalnem pravilu (Uradni list RS, št. 55/15). Ta predvideva, da se presežki prihodkov nad izdatki privarčujejo in hranijo na posebnem računu z namenom, da se jih lahko porabi zgolj za odplačilo dolga, če pa institucionalna enota sektorja država nima dolgov, pa se lahko uporabijo za financiranje primanjkljajev v obdobjih podpotencialne ravni BDP, za financiranje izpada prihodkov oziroma povečanja izdatkov zaradi izjemnih okoliščin ali za financiranje investicij v naslednjih letih. V prehodnem obdobju, ko Slovenija še ni dosegala srednjeročnega fiskalnega cilja, predvideva postopno zniževanje strukturnega primanjkljaja sektorja država. Na podlagi Zakona o fiskalnem pravilu se vsako leto v aprilu v Okviru za pripravo proračunov sektorja država določi ciljni saldo

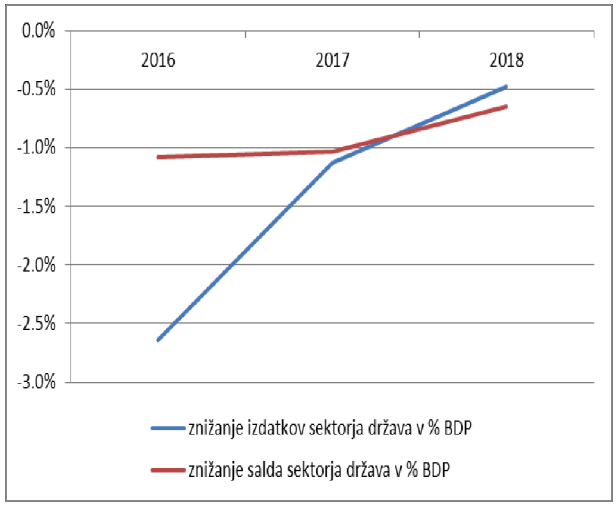
oz. javnofinančni primanjkljaj ter najvišji obseg izdatkov sektorja države po posameznih letih za najmanj tri prihodnja leta, ki ga kot odlok potrdi Državni zbor RS. Najvišji možni obseg izdatkov je tako določen v naprej, na drugi strani pa je obseg zbranih prihodkov odvisen predvsem od gospodarskih razmer. V primeru bolj ugodnih gospodarskih razmer kot predvideno pri pripravi Odloka, se ti ne porabijo, temveč se privarčujejo in prispevajo k nižjemu primanjkljaju oziroma boljšem saldu sektorja država. Na ta račun so v Odloku, ki je bil sprejet aprila 2017, predvideni nižji ciljni primanjkljaji sektorja država za leta 2017, 2018 in 2019, kot je bilo to predvideno v Odloku iz aprila 2016.

Okvir za pripravo proračunov sektorja država za obdobje od 2018 do 2020 (Odlok o okviru za pripravo proračunov sektorja država za obdobje od 2018 do 2020, Uradni list RS, št. 21/17) za leto 2018 predvideva 0,2 % BDP javnofinančni primanjkljaj (v primerjavi z lanskim odlokom, ki je predvideval primanjkljaj v višini 1 % BDP), najvišji obseg izdatkov sektorja država pa znaša 19,158 milijarde evrov. Za leto 2019 je predviden pozitiven ciljni saldo v višini 0,2 % BDP (v primerjavi z lanskim Odlokom, ki je predvideval primanjkljaj v višini 0,4 % BDP) in najvišji obseg izdatkov v višini 19,512 milijarde evrov, za leto 2020 pa ciljni saldo 0,4 % BDP ter najvišji obseg izdatkov v višini 19,952 milijarde evrov.

Hkrati je pomembno tudi dejstvo, da se v zadnjih letih tako nominalno kot v deležu BDP znižuje javnofinančni primanjkljaj s ciljem postopne srednjeročne uravnoteženosti javnih financ brez negativnih vplivov na gospodarsko rast. Vlada RS varčuje s tem, da je rast izdatkov nižja, da uspešno zajezimo njihovo rast in da se njihova višina ne prilagaja višjim realiziranim prihodkom. Na levi spodnji sliki je prikazan saldo sektorja država v % BDP, na desni strani je nazorno ponazorjen jasen trend zniževanja primanjkljaja sektorja država v deležu BDP.

Slika: Gibanje salda v sektorja država v obdobju 2015-2018

Vir: Ministrstvo za finance, SURS

Tudi državni proračun (kot pomembna blagajna javnofinančnega financiranja zajema približno 39% sektorja država) izkazuje podobne trende. S spodnjo preglednico nazorno ponazorimo zniževanja odhodkov in deficitov v obdobju 2015-2018. Odhodki se bodo znižali za 3,5 % BDP od leta 2015 do 2018, deficit pa za 3,1odstotne točke BDP.

	Realizacija 2015	**Realizacija 2016**	**Program stabilnosti**	**Program stabilnosti**

			2017	2018
Odhodki	**9,797.7**	**9,000.3**	**9,167.7**	**9,575.3**
Odhodki v % BDP	***25.4%***	***22.6%***	***22.0%***	***21.9%***
Deficit	**-1,276.7**	**-684.8**	**-388.7**	**-93.6**
Deficit % BDP	***-3.3%***	***-1.7%***	***-0.9%***	***-0.2%***

Vlada RS meni, da je zastavljena pot uravnoteženja javnih financ primerna, varčujemo že nekaj let, tako da fiskalna konsolidacija upošteva tudi vidike gospodarske rasti ter vzpostavljanje pogojev za stabilno in dolgoročno gospodarsko rast. Vse navedeno se odraža tudi v zniževanju dolga sektorja države v deležu BDP, ki se je po vrhu v letu 2015, ko je znašal 83,1 % BDP, v letu 2016 začel zniževati in konec leta dosegel raven 79,7 % BDP.